

N° 1416
Entrée le 23.10.2024
Chambre des Députés
Déclarée recevable
Président de la Chambre des Députés
(s.) Claude Wiseler
Luxembourg, le 23.10.2024

Claude WISELER
President vun der
Chamber vun den Deputéierten
19, um Krautmaart
L-1728 Lëtzebuerg

Lëtzebuerg, den 23/10/2024

Här President,

Sou wéi den Artikel 80 vun eisem Chambersreglement et virgesäit, bieden ech lech, dës parlamentaresch Fro un de Minister fir Finanzen weiderzeleeden.

D'LU-HFCS Etude vun der Banque centrale du Luxembourg weist eng bedenklich Entwécklung vun der Verscholdung bei jonke Leit op. D'Studie weist datt d'Duerchschnittverscholdung (ouni Hypothék) bei de 16-34 Järege tëscht 2017 an 2021 vu 25.800€ op 45.300€ geklommen ass. Dëst bedeit eng Hausse vu bal 76% bannent 4 Joer.

Dës Hausse ass besonnesch besuergneserreegend well se sech mat der Inflatoun an de steigenden Zënsen an de leschte Joren nach méi staark op déi betrafte Stéit auswierke kann. D'Erfaung aus anere Länner, wéi zum Beispill aus Éisträich, weist datt dës Situatioun zu enger verstärkter Unzuel u Privatinsolvenzen ënnert jonke Leit féiere kann.

An deem Zesammenhang wéilt ech dem Minister dës Froe stellen:

1. Ginn et méi granular opgeschlësselt Zuele fir Jonker?
2. Wéi eng Moosnamen huet d'Regierung an de leschten 3 Joer geholl fir d'Finanzkompetenz vu jonke Leit ze stäerken?
 - Wéi eng spezifesch Programmer goufen et?
 - Wat waren d'Käschte vun dësen Programmer?
 - Wéi vill Leit hunn un dësen Programmer deelgeholl?
3. Gëtt et staatlech ënnerstëtzt Berodungsstelle fir jonk Leit mat Scholden?
 - Wa jo, wéi eng sinn dat?
 - Wéi vill finanziell Ënnerstëtzung kréien dës Stelle vum Staat?
 - Wéi vill Leit hunn an de leschten 3 Joer op dës Servicer zréckgegraff?
4. Plangt d'Regierung nei Moosnamen am Beräich vun der Preventioun vu Jugendverscholdung?
 - Wa jo, wéi eng?
 - Wa jo, wéi eng Budgeten si virgesinn?
5. Gëtt et eng zentral Statistik iwwert d'Unzuel vu jonke Leit ënner 35 Joer déi a Privatinsolvenz sinn?
 - Wa jo, wéi huet sech dës Zuel an de leschte 5 Joer entwéckelt?

www.piraten.lu

◦ Wann nee, firwat gëtt esou eng Statistik net gefouert?

6. Wéi schätzt d'Regierung d'Auswierkunge vun Inflatoun an Zënsëmfeld op déi aktuell Verscholdungssituatioun bei jonke Leit an?

Mat déiwem Respekt,

CLEMENT Sven
Deputéierten

Gemeinsam Äntwert vum Finanzminister, Gilles Roth, vum Minister fir Famill, Solidaritéit, Zesummeliewen an Accueil, Max Hahn, a vum Minister fir Educatioun, Kanner a Jugend op d'parlamentaresch Fro n°1416 vum 23. Oktober 2024 vum éierbaren Deputéierten Sven Clement

1. Ginn et méi granular opgeschlësset Zuele fir Jonker?

Sämtlech Zuelen, déi ëffentlech zougänglech sinn, befannen sech an dësem Heft: https://www.bcl.lu/fr/Recherche/publications/cahiers_etudes/176/BCLWP176.pdf

2. Wéi eng Moosnamen huet d'Regierung an de leschten 3 Joer geholl fir d'Finanzkompetenz vu jonke Leit ze stäerken? Wéi eng spezifesch Programmer goufen et? Wat waren d'Käschte vun dëse Programmer? Wéi vill Leit hunn un dëse Programmer deelgeholl?

Dës Regierung huet sech virgeholl fir verstärkt d'Finanzbildung an de Grondschoulen an och am Enseignement secondaire anzebréngen.

Am Sekundarunterricht goufen an de leschte Joren eng Partie nei Initiative gestart, fir d'Finanzkompetenzen vu jonke Leit ze stäerken, dat zum Beispill spezifesch iwwert nei Formatiounen, wéi déi nei Sektion N - « Entrepreneuriat, Finance et Marketing » am Enseignement classique, déi den Entrepreneurship an de Mëttelpunkt stellt oder och nach am Enseignement général d'GCF an der Division administrative et commerciale, déi spezifesch op eng weiderbildend akademesch Ausbildung am Beräich vun de Finanzen virbereet.

An dëse Sektione, déi an der éischter Phas just am ECG ugebuede ginn, waren an de leschten dräi Joren 71 (Sektioon N) respektiv 99 (Sektioon GCF) Schülerinnen a Schüler ageschriwwen. Et si keng zousätzlech Käschten duerch dës Ausweitung vun der schoulescher Offer entstanden.

Donieft gëtt et säit 2021 de Projet vun de *Sustainable Entrepreneurial Schools*. Dëst ass eng Initiativ vum Service de la Coordination de la Recherche et de l'Innovation pédagogiques et technologiques (SCRIPT) an Zesammenaarbecht mam Wirtschaftsministère. D'Initiativ riicht sech u Lycéeën, déi sech am *Sustainable Entrepreneurial Competence*-Programm engagéieren an all Joer kréien d'Schoulen, déi d'Krittären erfëllen, e Label iwwerrecht, deen et erlaabt, hiren Engagement no baussen ze affichéieren. De 24. Oktober goufen insgesamt 19 Lycéeë mat engem Label ausgezeechent an domat ginn also méi wéi 18 000 Schülerinnen a Schüler erreicht.

Am Kontext vun der nationaler Strategie iwwert d'Wëssensverméttlung am Finanzberäich vun 2017 krut d'Commission de surveillance du secteur financier (CSSF) d'Missioun fir mat dozou bäizedroen d'Finanzbildung zu Lëtzebuerg ze féerden.

Divers Initiative sinn zanterhier en place gesat ginn, sou z.B. den Internetsite www.letzfin.lu wou jiddereen, och déi Jonk, Informatiounen zu alldeegleche Finanzfroen fënnt.

Zum Konzept LëtFin gehéieren och eng Helpline: help@letzfin.lu fir konkret Froen am Zesammenhang mat der Finanzbildung ze stellen, sou wéi verschidden Appen, wéi d'Budget-App, déi et soll erméiglechen den Iwwerbléck iwwer seng Einnahmen an Ausgaben ze behalen (<https://www.letzfin.lu/lapplication-letzfin-budget-fait-peau-neuve/>). LëtFin ass zanter 2021 respektiv 2022 och op diverse soziale Medien präsent.

Och si verschidde Videoe publizéiert gi fir virun der Iwwerschëldung ze warnen (<https://youtu.be/OIUU4J2SIFQ>) an d'Leit, a besonnesch déi Jonk ze sensibiliséieren hiren eegene Budget opzestellen (<https://youtu.be/wRvR2rdCJdc>) a bei de "Buy now, Pay later" Offere virsichtig ze sinn (<https://www.letzfin.lu/buy-now-pay-later-4/>).

Déi lescht Jore goufen donieft divers Sensibilisierungskampagnen e.a. mat der Thematik vun der Iwwerschëldung an de Lëtzebuerger Medie geschallt.

Fir déi national Woch vun der Präventioun vun der Iwwerschëldung (*Semaine nationale de Prévention du Surendettement*) goufen e.a. 2 Videoen "Vrai ou Faux?" zum Thema Iwwerschëldung gemaach (<https://www.letzfin.lu/semaine-nationale-de-prevention-du-surendettement-2/>).

Ausserschoulesch Aktiounen sinn e.a.:

- d'„Woch vun de Suen“, déi zanter 2015 vun Acteuren aus dem Finanzsecteur, och a Kollaboratioun mat Enseignanten organiséiert gëtt,

- de Programme „Fit for Life“, dee sech u Schüler am Alter tëscht 14 a 16 Jore riicht, a wou Sujeten, wéi déi perséinlech Finanzen an och d'Iwwerschëldung, nieft anere, thematiséiert ginn.

Vertrieder vun der CSSF, der Fondation ABBL pour l'éducation financière a Leit aus dem Bankewiesen intervenéieren och punktuell an de Schoulen.

Vu déi breet Panoplie un Initiativen ass et net méiglech eng präzis Opstellung vun de Käschten, respektiv de Leit ze maachen.

3. Gëtt et staatlech ënnerstëtzt Berodungsstelle fir jonk Leit mat Scholden? Wa jo, wéi eng sinn dat? Wéi vill finanziell Ënnerstëtzung kréien dës Stelle vum Staat? Wéi vill Leit hunn an de leschten 3 Joer op dës Servicer zréckgegraff?

De Familljeministère ënnerstëtzt verschidde Servicer, déi am Beräich vun der Iwwerschëldung aktiv sinn. Och wann dës sech net exklusiv u jonk Leit riichten, hu se awer hir Importenz an dëser Thematik. Et ass och ervirzesträichen, dass dës Servicer *notamment* mä net *exclusivement* am Beräich vun der Iwwerschëldung aktiv sinn, an dës Äntwert sech also net nëmmen op d'Verscholdung *per se* bezitt.

An dësem Kader ass et wichteg ze rappeléieren, dass zu Lëtzebuerg, d'Iwwerschëldung an d'Prozedur, déi derhannert stécht, op engem Gesetz vum 8. Januar 2013 iwwert de Surendettement, baséieren.

Esou gi Leit, déi sech an dëser Prozedur befannen, iwwert déi gesamt Prozedur vun de Services d'information et de conseil en matière de surendettement, de sougenannten SICS, begleet. Zu Lëtzebuerg ginn et am Moment zwee esou Servicer: dee vun der Ligue Médico-Sociale an dee vun Inter-Actions asbl. Ausserdeem gi Leit, déi sech an dëser Prozedur befanne vun engem Sozialarbechter perséinlech encadréiert souwuel wat d'Sozialbegleedung, wéi och d'Finanzgestioun uginn. Dat wieren den "Service de Suivi Financier et Social" vun Inter-Actions asbl an den "Service d'Accompagnement Social" vun der Ligue Médico-Sociale.

Dës verschidde Servicer hunn ënner anerem folgend Missiounen :

- Si huelen un der Surendettements-Prozedur deel, an un den Aarbechte vun der Commission de médiation en matière de surendettement a vum Friddensriichter.

- Si begleeden den Debiteur während der ganzer Surendettement-Prozedur a si säin Haaptuspriechpartner fir all Froen.
- Si hunn och als generell Missioun fir Privatpersounen iwwert d'Sujete Verschëldung an Iwwerschëldung ze informéieren.
- Si hunn eng Preventiounsmissioun a schaffe Moosnamen aus.

Souwuel Inter-Actions asbl wéi och d'Ligue Médico-Sociale gi finanziell vum Familljeministère ënnerstëtzt. Dëst fir hir Aktivitéite wou Familljen an der Iwwerverschëldung oder mat finanziellen a soziale Schwierigkeeten ënnerstëtzt ginn. Am Joer 2023 hunn dës zwou Associatioune fir hir Aktivitéiten an dësem Domaine, ronn 1.722.000€ kritt. Fir d'Joer 2024 si ronn 2.241.000€ budgetiséiert.

Am Joer 2021 hunn déi verschidden SICS'en 3.723 Informatiounsmanden ouni RDV enregistréiert. 240 Leit hunn en RDV gefrot, dovunner ass ronn 1/3 net op den éischten RDV komm.

Am Joer 2022 hunn déi verschidden SICS'en 3.342 Informatiounsmanden ouni RDV enregistréiert. 282 Leit hunn en RDV gefrot, dovunner ass ronn 1/3 net op den éischten RDV komm.

Am Joer 2023 hunn déi verschidden SICS'en 2.434 Informatiounsmanden ouni RDV enregistréiert. 326 Leit hunn en RDV gefrot, dovunner si ronn 45% net op den éischten RDV komm.

4. Plangt d'Regierung nei Moosnamen am Beräich vun der Preventioun vu Jugendverschuldung? Wa jo, wéi eng? Wa jo, wéi eng Budgeten si virgesinn?

D'Surendettements-Servicer spillen eng zentral Roll an der Präventioun.

Si halen zum Beispill Coursen an de Schoulen a bidde Formatiounen u fir iwwert d'Thema vum Surendettement ze sensibiliséieren.

Esou existéiert zum Beispill och eng Helpline iwwert déi d'Leit sech informéiere kënnen a stelle verschidden Outil'en zur Verfügung fir iwwert d'Iwwerschëldung opzeklären ewéi zum Beispill Internetsäiten. Esou kann een zum Beispill um Site www.dettes-net.lu Informatiounen iwwert de SICS fannen, mee och allgemeng Informatiounen iwwert, ënner anerem, den Endettement a Preventiounsmesuren.

Fir d'Effort'en an dësem Kontext nach weider ze verstärken, gouf an de leschten 2 Joer vum Familljeministère, zesumme mat Inter-Actions asbl an der Ligue Médico-Sociale, eng Woch vun der Präventioun vum Surendettement organiséiert. Och 2025 wäert nees esou eng Woch organiséiert ginn.

D'Zil vun dëser Aktioun ass et, d'Bevëlkerung inklusiv Kanner, Jugendlecher a jonk Erwuessener, op dës Thematik opmierksam ze maachen an awer och déi Professionell am soziale Secteur iwwert déi verschidde Facette vum Sujet ze sensibiliséieren.

Am Kader vun dëser Woch ginn ënner anerem Formatiounen, Workshops an divers aner Evenementer ugebuede. Dës Aktiounen richten sech och u jonk Leit a ginn entspriechend pedagogesch ugepasst. Esou gëtt gekuckt, dass dës Evenementer och a Jugendhaiser an a Schoule kënnen stattfanne fir dass och jonk Leit sech mat dëser Thematik befaassen.

Hei eng kleng Iwwersiicht vun e puer Evenementer, déi sech souwuel an der Preventiounswoch wéi och iwwert dat ganz Joer u jonk Leit, mä och un all aner Alterskategorie richten:

- Ciné-Débat: Dëst Evenement riicht sech u Lycéesschüler an erméiglecht de Jugendlech, op Basis vun engem Film an engem Echange iwwert dës Thematik sensibiliséiert ze ginn (fir Schüler ab enger 3ème),
- Animatiounen iwwert de Budget fir Schüler aus dem LTPES,
- Formatiounen iwwert dat ganz Joer wou Leit sech iwwert de Budget vun engem Stoot forméiere kënnen (zum Beispill beim CNFPC oder beim CIGR),...

Och hei stellt de Familljeministère all Joer eng finanziell Enveloppe zur Verfügung fir dësere Preventiouns- a Sensibiliséierungsarbecht Rechnung ze droen.

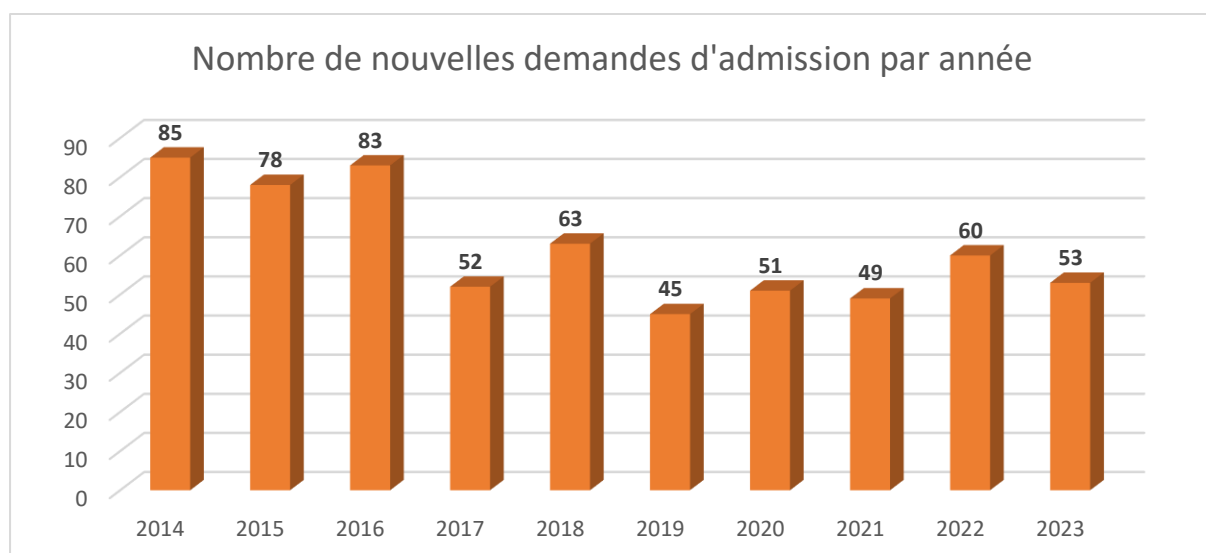
Aktuell schafft och de SCRIPT un engem neien „Finanzführerschäin“. Et handelt sech heibäi ëm theoretesch a praktesch Modullen am Beräich vun der Finanzkompetenz. An de méi theoretesch-orientéierten Modullen ginn z.B. Theemen nohaltegen a raisonnabele Konsum, Scholden a Kreditter, Steieren an Assurancen, Ëmgang mat Erspuernesser, asw. verdéiw. An de méi praktesche Modullen léieren d'Schülerinnen an d'Schüler z.B. finanziell Besoinen ze erkennen an e Budget opzestellen.

Dës Modullen ginn an Zesummenaarbecht mat Akteuren aus der Finanzwelt ausgeschafft a wäerten transversal, also a verschiddene Fächer a fir verschidden Altersstufen ugebuede ginn. Doduerch wäerten och déi Schülerinnen a Schüler Accès hunn, déi net op enger Economie-Sektioun sinn. Dës nei Offer soll vun der Rentrée 2025 un an de Schoule getest kënnen ginn.

Och am Enseignement fondamental gëtt am Kontext vun der Refonte vum Plan d'études dru geduecht, d'Finanzbildung méi visibel an nohaltegen an de Schoulprogrammer ze verankeren.

5. Gëtt et eng zentral Statistik iwwert d'Unzuel vu jonke Leit ënner 35 Joer déi a Privatinsolvenz sinn? Wa jo, wéi huet sech dës Unzuel an de leschte 5 Joer entwéckelt?

Hei eng Iwwersiicht vun der Unzuel un neien Demandë virun der Commission de médiation en matière de surendettement säit dem Akraafttriede vum Gesetz vum 8. Januar 2013 iwwert de Surendettement:

53 Dossier'en goufen am Joer 2023 an d'Surendettementsprozedur opgeholl. Dëst mécht ronn 63 Debituren aus. 8% vun dësen 63 hate manner wéi 30 Joer, 56% haten tëschent 31 an 50 Joer.

Op den 31. Dezember 2023 ware 730 Dossier'en am elektronische Repertoire, deen am Kader vum Gesetz vum 8. Januar 2013 iwwert de Surendettement geschafe gouf, enregistriert. Dës Zuel bezitt sech op déi 3 Phasen déi am Gesetz verankert sinn, an zwar :

- d'Phase de règlement conventionnel (597 Dossier'en)
- d'Phase de redressement judiciaire (83 Dossier'en)
- d'Phase de rétablissement personnel - déi sougenannte Privatinsolvenz (50 Dossier'en).

Et ass awer ze präziséieren, dass net all dës Dossier'en nach en cours sinn. Esou sinn zum Beispill vun de 597 Dossier'en, déi sech an der Phase de règlement conventionnel befannen, 397 net méi aktiv.

6. Wéi schätzt d'Regierung d'Auswierkunge vun Inflatoun an Zënsemfeld op déi aktuell Verschuldungssituatioun bei jonke Leit an?

Allgemeng bedeiten héich Inflatoun an héich Zënse méi deier a manner zougänglech Kreditter, wëssend dass d'Inflatouns- an Zënsemfeld permanent evoluéiert. Ob a wéi sech d'Verschuldungssituatioun vun deene Jonken entwéckelt, hänkt letztendlech och vun der Kafkraaft, dem Kafverhalten an de Besoine vun de Beträffenen selwer of, sou dass eng pauschal Ausso net méiglech ass.

Lëtzebuerg, den 2. Dezember 2024

De Finanzminister

(s.) Gilles Roth